

«ΙΩΑΝΝΑ ΤΗΣ ΛΩΡΑΙΝΗΣ»

ΤΟΥ Κ. ΜΑΞΟΥΕΛ ΑΝΤΕΡΣΟΝ

Ἡ φυσιογνωμία τῆς Ἰωάννας ντ' Ἀρκ είναι ἴσως ἡ πρῶτη μυστηριώδης τῆς ἱστορίας. Τὸ γεγονός ὅτι αὐτὴ ἡ χωριατοπούλα ἔσωσε τὴ Γαλλία ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ κυριαρχία, μὲ ἀποτελέσματα ἀνυπολόγιστα γιὰ τὴν κατοπινὴ ἱστορικὴν εξέλιξη, εἶναι ἀπολύτως ἀποδεχθέν. Θὰ ἦταν παρακινδυνευμένο νὰ προεικόσουμε ποιά θὰ ἦταν ἡ μορφή τοῦ κόσμου σήμερα, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ Ἰωάννα. Ὡς γνωστὸν, ὑπάρχουν δύο ἱστορικές σχολές, πού ἀντιμάχονται σχετικῶς μὲ τὸ μεγάλο ζήτημα τῶν ἐλλατρίων. Ἡ ὑποκειμενικὴ σχολή (μὲ ἀρχηγὸ τῶν Καρλαίλ) προσδίδει ὅτι τὴν ἱστορία τὴν κάνουν τὰ πρόσωπα. Καὶ συγκεκριμένως, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ Ἰωάννα, τὰ στάθματα Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας θὰ συνενώνοντο σὺ κεφάλι τῶν Λαγκαστριανῶν βασιλείων, οἱ ὁποῖοι θ' ἀποκότουσαν πιά τὴσὺ δύναμι, ὥστε νὰ παρεμποδίσουν τὴν δημοκρατικὴν εξέλιξη τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ἀντικειμενικὴ ὁμως σχολή, πιστεύει ὅτι τὰ ἐξέχοντα πρόσωπα τῆς ἱστορίας εἶναι συνισταμένες γενικωτέρων μαζικῶν δυνάμεων, πού ὁποῦδήποτε θὰ ἐνεργούσαν καὶ χωρὶς τὴν ὑπαρξὶ τῶν συγκεκριμένων προσώπων. Καὶ ἐπομένως ἡ Γαλλία θὰ ἐλευθερωνόταν καὶ χωρὶς τὴν ὑπαρξὶ τῆς Ἰωάννας.

Ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς δύο θεωρίες, διαλέγετε καὶ παίρνετε. Τὸ γεγονός ὅμως ὅτι μιὰ χωριατοπούλα, ἀφελὲς κι' ονειροπαρμένη, κατάφερε νὰ ἐμφυχῶσιν ἕνα λαὸ καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὴ νίκη, εἶναι δυσεξήγητο ἀντικειμενικῶς. Πρὸ δυσεξηγήτου ὅμως εἶναι ἡ υποκειμενικὴ πλευρὰ τῆς υποθεσεως: δηλαδὴ ποιά δύναμι ἐνεφυχῶνε αὐτὸ τὸ κορίτσι ὥστε νὰ καθάρῳσῃ ὅτι καθάρῳσῃ.

Φυσικὰ ἕνα τέτοιο σκοτεινὸ πρόβλημα εἶναι σταζοκεφαλίαι γιὰ τοὺς ἱστορικούς. Παρ' ὅλα ὅμως ἐκίνησε καὶ τὴν ἐμπνευσὶ πολλῶν λογοτεχνῶν, πού ἔδωσαν διάφορε ἐρμηνείες στὴν προσωποποίηση τῆς Ἰωάννας καὶ ἐπὶ πλέον θέλησαν νὰ ἐκφράσουν γύρω ἀπὸ τὴν ἀγνὴ αὐτὴν ἡρώϊδα

τοὺς πρὸ πολυποικίλους στοχασμούς τῶν.

Καὶ εἰδικώτερα, μέχρι σήμερα ἡ Παρθένος τῆς Ὀρλεάνης ἐνέπνευσε δύο μεγάλους θεατρικούς συγγραφείς, τὸν Σίλλερ καὶ τὸν Μπέρναντ Σῶ. Τὰ δύο ἀντίστοιχα ἔργα τοὺς ἔχουν βασικῶς ἀντίθετη θέσι. Ὅσο γιὰ τὸ τρίτο ἔργο τοῦ Κ. Μ. Ἀντερσον, μπορεῖ νὰ τὸ κατατάξουμε στὸ κλίμα τῆς «Ἀγίας Ἰωάννας» τοῦ Μπέρναρ Σῶ.

Ὁ θῆσος τρῦ θεάτορου Κοτοῦλῃ ἀνέβασε τὸ ἔργο τοῦ Κ. Ἀντερσον μὲ μεγάλη φροντίδα. Τὰ ἐλαττώματα τῆς ἐρμηνείας πρέπει ν' ἀποδοθοῦν στὴν σκηνοθεσία καὶ κυρίως τὸ κάπως ἄτονο παίξιμο τῶν ἡθοποιῶν. Ἡ Κ. Μανωλίδου εἶχε στιγμὲς πολὺ καλές, ἂν μάλιστα λογαριάσουμε πὺς ὁ δυναμικὸς ρόλος τῆς Ἰωάννας

δὲν πηγαίνει καὶ πολὺ στὴν τρυφερὴ καλλιτεχνικὴ ἰδιοσυκράσια τῆς.

Μ. ΚΑΡΑΓΑΤΣΗΣ

Ἡ διεθνούς φήμης πρωταγωνίστρια τοῦ Ἀμερικανικοῦ κινηματογράφου καὶ τοῦ θεάτρου—πρῶτὴ διδάξασα τὸν ρόλον τῆς «Ἰωάννας» τοῦ Ἀντερσον—ἀπῆρθε θερμὸν ἐυχτήριον τηλεγράφημα πρὸς τὴν μεγάλην Ἑλληνίδα πρωταγωνίστρια Βάσσω Μανωλίδου, μετὰ τῆς ὁποίας συνδέεται καὶ διὰ προσωπικῆς φιλίας: «Ἀγαπητὴ μου Βάσσο, δέξου τίς πρὸ ἐγκάρδιες εὐχες μου γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου στὴν «Ἰωάννα τῆς Λωραίνης» πού καὶ οἱ δύο μας τόσο πολὺ ἀγαπήσαμε καὶ διεδίδαξε παρακαλῶ τοὺς θερμούς σου χαίρετισμούς εἰς τὸ Ἑλληνικὸ Κοινό που ἔχει τὴν ἐξαιρετικὴν εὐκαιρία νὰ σὲ γειοκοροτῇ. Διὴ σου Ἰγκριντ Μπέρνερ».

ΕΣΚΟΤΩΛΑ, ΘΑΡΡΕ, ΟΚΤΑ!

(Συνέχειο ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

νεκαλύφθῃ καὶ ἕνα ἄλλο ἐντελὲς ἀποσυντεθειμένο, τοῦ ὁποίου δὲν ἐξηκριβῳθῃ ἡ ταυτότης. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ στὸν τόπο τῶν ἐγκλημάτων συρρέουν συγγενεῖς ἀνθρώπων πού ἔχουν εξαφανισθῇ τελευταίως, μὲ τὴν ἐπίδα—ἂν αὐτὸ ἡμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ ἐλπίς—νὰ ἀνεύρουν τὰ πτώματα τῶν ἀγαπημένων τῶν. Μεταξὺ ἄλλων ἐφῆσσε κάποια κυρία Σινπόλτι ἀπὸ τὴν Φλωρεντία, σύζυγος ἑνὸς ἐμποροῦ, πού εἶχε ἐπιστῆθῃ τὴν περιοχὴ κατὰ τὸς ἀρχὲς τοῦ Αὐγούστου μὲ 2.000.000 λίρεττες, χωρὶς νὰ δώσῃ ἕκτοτε σημεῖο ζωῆς.

Ὁ μικρὸς Ἀντζέλο, υἱὸς καὶ ἀδελφός συγγενῶν τοῦ ἐπείρατος, ἐκάλωσεν ὅτι εἶναι βέβαιος ὅτι ὑπάρχει καὶ τρίτος τάφος, πού ἔπαυον δὲν εἶναι ὅμως εἰς θέσιν νὰ υποδείξῃ τὴν ἀκριβῇ τοποθεσία. Ἐνθυμεῖται μόνον ὅτι κάποτε ὁ πατέρας του, δεικνύων ὀρισημένη πλευρὰν τοῦ λαχανοκήπου, τοῦ εἶπε:

—Κάτω ἀπὸ ἐκεῖ εὐρίσκειται ἕνα ἄλλο κούφρι, πού μὲ τὸ πάχος του θα μὰς δώσῃ περίφημα κουνουπίδια. Ἐκεῖ ὅμως λησμονήσι πού ἀκριβὸς εὐρίσκειται τὸ πῶμα αὐτό. Πάντως ὁ ἀνθυπασιότης τῶν καθαρμπινέρων τῆς Νέρολα εἶναι τῆς γιάμης ὅτι ὁ τραγικὸς λαχανοκήπος κρῦπτε πολλὰς ἀκόμη ἐκπλήξεις.

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἐπείρατος δὲν ἡ-

ρῖλῃσε νὰ ἐπιστῆψῃ ἀπὸ σπῆτι τοῦ 47ου χιλιόμετρον.

* —Ἄν καθάρῳσῃ νὰ διαφύγῃ θὰ μὰς σκοτώσῃ οὖλους! Ἐπαναλαβὰς συνεχῶς, καὶ κατέφυγε κοντὰ σὲ μιὰ συγγενικὴ τῆς οἰκογένεια στὴ Νέρολα. Κατὰ βάθος δὲ δὲν φαίνεται νὰ ἔχη ὀδικο, ἐπειδὴ ὁ Πικινὸν ἀπεπειρόβῃ νὰ δρασκελήσῃ ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς Παλομπάρρα καὶ οἱ φύλακες ὑπεκράβῃσαν, πρὸς ἀποφυγὴ καθε ἀπορροπτοῦ, νὰ τοῦ δέσουν μιὰ βορεία ἀλυσίδα στὸ πόδι. Πάντως ἡ θέσις τῆς γυναίκας αὐτῆς δὲν ἔχει ἀπολύτως διαλεκτικὴν καὶ εὐρίσκειται ὑπὸ ἐπιτήρησιν, ὡς ἐνεργός εἰς τὴν ἀπόκρυψιν τῶν ἐγκλημάτων.

Ὡς πρὸς τὴν ποινην πού ἀναμένει τὸν ἀποτρόπαιον ἐγκληματῆν, κοινωκὸς αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι τὰ ἐνθάδε δεσμός, δὲν ἀποκλείεται ὅμως σύμφωνα μὲ κάποιον τελευταῖον νόμον, νὰ δικασθῇ ἀπὸ Ἰστροδικεῖο, πού ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ καὶ τὴν ποινην πού θανάτου.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ χωρικοὶ τῆς περιοχῆς ἀνείρουν ἀπὸ τὴν λήθην παλαιῶν θρύλων μὲ βρυκόλακας καὶ τὰ παρόμοια. Λέγεται σχετικῶς ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς παλαιᾶς οἰκογενείας τῶν Νεττὲλλὰ Ρόβερι, πῦθεν τῶν τῆς περιοχῆς κατὰ τὸν Μεσαίωνα, εἶχε βρυκόλακας εἰς αἰτίαν τῶν ἐγκλημάτων πού διεπράξε κατὰ τὸ ἐπείρατος τῆς ζωῆς του. Πολλοὶ δὲ ἐπιμένουν ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ Νεττὲλλὰ Ρόβερι ἐνεσπορεύετο στὸ σώμα τοῦ σημερινοῦ αὐτοῦ